

FOD VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

Brussel, 11/06/2009

DIRECTORAAT-GENERAAL ORGANISATIE
VAN DE GEZONDHEIDSZORGVOORZIENINGEN

NATIONALE RAAD VOOR ZIEKENHUISVOORZIENINGEN

Afdeling "Programmatie en Erkenning"

O/Ref. : NRZV/D/PSY/304-1 (*)

Advies betreffende de vraag van minister Onkelinx naar thema's die behandeld kunnen worden in het kader van het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in het tweede semester van 2010.

Bijdrage van de permanente werkgroep '*psychiatrie*' aan het antwoord van de Nationale Raad van Ziekenhuisvoorzieningen.

Namens de Voorzitter,

Dhr Peter Degadt

De Secretaris

C. Decoster

(*) Dit advies werd bekrachtigd op de Bureauvergadering van 11 juni 2009

Situering : Dit document is een concretisering van het Advies in verband met thema's en evenementen voorgesteld door de NRZV in het kader van het toekomstige Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2010, bekrachtigd op 9 april 2009, met ref. NRZV/D/301-2

Wetenschappelijke evidentie toont aan dat geestelijke gezondheidsproblemen in Europa een toenemende ziekte- en invaliditeitslast met zich meebrengen. Hun directe en indirecte socio-economische impact op het individu, de familie en de maatschappij is zeer hoog.

Het Europese aanbod voor geestelijke gezondheidszorg is omvangrijk, maar vaak niet optimaal georganiseerd. De Wereldgezondheidsorganisatie pleit voor een meer gemeenschapperichte geestelijke gezondheidszorg, wat onder andere een versterking van het aanbod op de eerste lijn impliceert.

In het voorbije decennium werden, mede onder impuls van de Europese Commissie, aanzienlijke inspanning geleverd ter bevordering van de geestelijke gezondheid en ter preventie van geestelijke gezondheidsproblemen. Bovendien werd vooruitgang geboekt in de betere monitoring van de zorg. Het is wenselijk de gerealiseerde goede praktijken en wetenschappelijke evidenties te bundelen en te vertalen in beleidsaanbevelingen.

In 2001 organiseerde de toenmalige minister van Volksgezondheid een internationale conferentie over "Omgaan met stress en depressie gerelateerde problemen in Europa", Ter gelegenheid van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie. Deze conferentie werd georganiseerd in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie, wat een inhoudelijke meerwaarde betekende en daarom ook voor 2010 aan te bevelen is.

Inhoudelijk stellen we voor verder te bouwen op de prioriteiten die werden vermeld in diverse recente Europese verklaringen, resoluties en documenten van de Europese Commissie, nl.:

- verklaring van de Europese ministeriële conferentie van de WHO over geestelijke gezondheid in Helsinki (15 januari 2005): "*Facing the Challenges, Building Solutions*";
- resoluties van het Europees Parlement over geestelijke gezondheid van 6 september 2006 en van 19 februari 2009;
- European Commission (2005) "*Improving the mental health of the population: Towards a strategy on mental health for the European Union*". Brussel.
- European Commission (2006) "*Responses to the Green Paper: promoting the mental health of the population: Towards a strategy on mental health for the European Union*". Brussel.
- European Commission (2008a) "*European Pact for Mental Health and Well-being*." Brussel.
- European Commission (2008b) "*Countering the stigmatisation and discrimination of people with mental health problems in Europe*". Brussel.

Op basis van deze resoluties en aanbevelingen zijn in vele landen van de Europese Unie reeds transformaties van het aanbod van geestelijke gezondheidszorg gestart. Er wordt voorgesteld om deze ontwikkelingen te stimuleren, op de voet op te volgen en de daarbij opgedane ervaringen op Europees niveau te bundelen en te verspreiden door de oprichting van een Europees Observatorium voor de ontwikkeling van Mental Health Systems.

Als globaal thema stellen we voor: "**Vechten tegen stigma en sociale uitsluiting**".

Dit algemene thema wijst in de eerste plaats op een cruciaal maatschappelijk probleem dat iedere burger aanspreekt op zijn persoonlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van mensen

met geestelijke gezondheidsproblemen en de hiermee gepaard gaande dreiging van sociale uitsluiting.

Tevens impliceert dit thema een pleidooi voor sociale inclusie en de verbetering van de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg. Er is een groeiend besef van de hoge kosten van geestelijke ongezondheid. Het terugdringen van die kosten is niet alleen een kwestie van het verbeteren van de geestelijke gezondheid(szorg), maar ook van het tegengaan van maatschappelijke uitval en het verbeteren van de participatiemogelijkheden van mensen met psychische problemen. Dit vergt een gecoördineerd intersectoraal beleid dat naast de algemene gezondheidszorg, ook welzijn, arbeid, huisvesting, onderwijs en andere sectoren betreft op de geestelijke gezondheid.

Binnen het kader van het algemene thema wensen we verschillende andere deelthema's te bespreken, met name:

- 1. Preventie van depressie en suïcide**
o.a. vroegdetectie van psychose
- 2. Geestelijke gezondheid bij de jeugd en in onderwijs**
o.a. preventie van geweld en middelenmisbruik
- 3. Geestelijke gezondheid op de werkplaats**
o.a. preventie van stress
- 4. Geestelijke gezondheid bij ouderen**
o.a. outreach hulpverlening

In de concrete uitwerking is het wenselijk het accent te leggen op enerzijds preventie en gezondheids promotie en anderzijds op de monitoring van de zorgprocessen, de gezondheidseconomische aspecten en de noodzakelijke budgetten voor degelijk wetenschappelijk onderzoek, omdat deze aspecten bij uitstek vallen onder de Europese bevoegdheden.

Indien de minister akkoord gaat met dit voorstel, zijn we vanuit de permanente werkgroep '*psychiatrie*' bereid dit voorstel inhoudelijk te verfijnen en uit te werken in een concreet programma.